



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 20 kwietnia 2015 r.

WK-O.431.10.17.2014

**Pan
Ryszard Gocłowski
Wójt Gminy Czerwin**

**Urząd Gminy Czerwin
pl. Tysiąclecia 1
07-407 Czerwin**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 175 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej ustawa o finansach publicznych – Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), kontroler Anna Kordek, starszy inspektor w Oddziale Kontroli w Delegaturze w Ostrołęce Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziła w dniach od 17 listopada do 31 grudnia 2014 r. (z przerwą od 27 listopada do 12 grudnia) kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Czerwin, z siedzibą w Czerwinie przy pl. Tysiąclecia 1.

Przedmiot kontroli obejmował wykorzystanie dotacji otrzymanej z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację wydatków w rozdziale 85415 klasyfikacji budżetowej – w 2013 roku.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.)

W roku 2013 w rozdziale 85415 – pomoc materialna dla uczniów, Gmina Czerwin otrzymała z budżetu państwa dotację w wysokości 46 072 zł, w tym na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – 25 732 zł oraz na zakup podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2013 r. „Wyprawka szkolna” – 20 340 zł. W wyniku kontroli wykorzystania otrzymanej dotacji stwierdzono, że:

1. Wydatki na wypłatę świadczeń objętych programem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wypłacone w formie stypendiów szkolnych, wyniosły ogółem 32 425 zł, w tym z budżetu państwa w wysokości otrzymanej dotacji, a ze środków własnych gminy 6 693 zł, co stanowi 20,64% ogółu wydatków poniesionych na realizację tego zadania – zgodnie z normą ustaloną w art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Stypendia udzielone zostały na podstawie wniosków rodziców uczniów lub wniosków uczniów pełnoletnich, którzy uczęszczali do szkół w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014, zgodnie z postanowieniami *Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czerwin*, przyjętego uchwałą Nr XXV/9/05 Rady Gminy Czerwin z dnia 30 marca 2005 r. – w myśl art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Kwoty na dowodach wypłaty stypendiów szkolnych w poddanych weryfikacji pozycjach były zgodne z decyzjami przyznającymi świadczenia i ewidencją księgową.

2. Wydatki na realizację Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” wyniosły ogółem 19 990 zł i stanowiły 98,28% środków dotacji otrzymanej na ten cel.

Kwoty wynikające z list wypłat „Wyprawki szkolnej” wypłacone zostały na podstawie faktur, paragonów i oświadczeń o dokonanych zakupach podręczników.

3. Do środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa.
4. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S za 2013 rok wynikają z ewidencji księgowej wydatków.
5. Wydatki realizowane ze środków dotacji budżetowej klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późn. zm.²).

² Od 6 sierpnia 2014 r. obowiązuje tekst jednolity rozporządzenia opublikowany w Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.

6. Sprawdzone dowody będące podstawą dokonanych wydatków spełniały wymogi art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.).

W wyniku kontroli ustalono następujące nieprawidłowości:

1. Udzielenie wszystkich stypendiów szkolnych w formie pieniężnej. Takie działanie stanowi naruszenie zasad ustalonych w art. 90d ust. 5 w związku z ust. 2-4 przywołanego artykułu ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym *„Stypendium szkolne może być także udzielone w formie świadczenia pieniężnego, jeżeli organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2, a w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych także w formie, o której mowa w ust. 4, nie jest możliwe, natomiast w przypadku słuchaczy kolegiów, o których mowa w ust. 3, udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2 i 4, nie jest celowe.”*.

Jak zauważył Mateusz Pilich w komentarzu do art. 90d ustawy o systemie oświaty³, udzielenie stypendium szkolnego nie ma na celu wspierania prywatnej konsumpcji i z tego właśnie powodu ustawodawca zdecydował się na skierowanie środków publicznych, wydatkowanych na finansowanie pomocy o charakterze socjalnym, na konkretne potrzeby edukacyjne ucznia. Formy pomocy, którą można by określić mianem materialno-rzeczowej, mają zdecydowane pierwszeństwo przed udzielaniem świadczeń w formie pieniężnej, które w tej sytuacji należy traktować jako ostateczne rozwiązanie. Podstawowe znaczenie ma respektowanie zasady, zgodnie z którą pomoc rzeczowa w ramach stypendium szkolnego powinna być udzielona przez przyznanie konkretnych świadczeń. Jeżeli zaś udziela się tego rodzaju pomocy w formie pieniężnej, przyczyny tego stanu rzeczy wymagają starannego uzasadnienia.

Tak też orzekł NSA w wyroku z dnia 18 lutego 2011 r., sygn. akt I OSK 132/11, cyt. *„Co do zasady stypendium szkolne powinno być przyznawane w formie pomocy rzeczowej lub całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania. Dopiero w sytuacji, w której organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w tych formach nie jest możliwe, może przyznać stypendium szkolne w formie świadczenia pieniężnego. Przede wszystkim pomoc rzeczowa, jak sama nazwa mówi, powinna być udzielona przez przyznanie konkretnych świadczeń.”*.

³ patrz: Komentarz do art. 90d ustawy o systemie oświaty - Mateusz Pilich. Ustawa o systemie oświaty. Komentarz. Wydawnictwo ABC. 2012

2. Dokonanie zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji w wysokości 350 zł, otrzymanej na realizację Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”, po terminie ustalonym w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Podsumowując wyniki kontroli, w 2013 r. wykorzystanie dotacji otrzymanej na realizację wydatków w rozdziale 85415 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Przyznawania stypendiów szkolnych w formie pieniężnej po weryfikacji istnienia przesłanek, o których mowa w art. 90d ust. 5 w związku z ust. 2-4 przywołanego artykułu ustawy o systemie oświaty, oraz udokumentowaniu, że udzielenie stypendium w innych formach nie jest możliwe albo celowe.

Pragnę zwrócić szczególną uwagę Pana Wójta na okoliczność, że pieniężna forma stypendium szkolnego nie może być traktowana jako podstawowa forma pomocy. Przyznanie stypendium szkolnego w formie pieniężnej jest dopuszczalne wyłącznie po stwierdzeniu, że udzielenie pomocy w innych formach nie jest, odpowiednio, możliwe albo celowe, przy czym podjęcie tego rodzaju decyzji wymaga szczegółowej analizy okoliczności każdej indywidualnej sprawy i starannego uzasadnienia przyczyn zajętego stanowiska w decyzji.

2. Dokonywania zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji w terminie ustalonym w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Wójta do poinformowania Wojewody Mazowieckiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

z up. Wojewody Mazowieckiego
Edyta Ostrowska
Dyrektor Wydziału Kontroli